

Διεύθυνε την εκδήλωση

Ο Πρώην Πρόεδρος για πολλά χρόνια της κοινότητας Βλάση Γιάννης Λεντούδης είχε αναλάβει το δύσκολο έργο της παρουσίασης και του συντονισμού της εκδήλωσης του Συλλόγου των Απανταχού Βλασαίων που έφερε τον τίτλο οι «Βλασαίοι στο διάβα του χρόνου» και κατά κοινή ομολογία τα πήγε άριστα και κέρδισε τις εντυπώσεις.

Ανταπάντηση Μητροπολίτη Μεσσηνίας

Μετά το κήρυγμα του Μητροπολίτη Πατρών κ.κ. Χρυσόστομου εντός του Ιερού Ναού της Κοίμησης της Θεοτόκου το λόγο πήρε ο Μητροπολίτης Μεσσηνίας όπου μεταξύ των άλλων είπε: «Σεβασμιότατε Μητροπολίτη Πατρών περιποιεί ιδιαίτερη τιμή η παρουσία σας σήμερα εδώ στο Βλάση και κυρίως στο ότι η συμμετοχή σας στη εσπερινή ακολουθία έδωσε την ευκαιρία σε σας να διδάξετε, να νουθετήσετε και να ευλογήσετε το λαό αυτό. Θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου πρώτιστα σε εσάς γιατί μπήκατε στον κόπο να ταξιδέψετε τόσες ώρες από την Πάτρα για να έρθετε εδώ. Να σας ευχαριστήσω

για την εκδήλωση της αγάπης σας, των ειλικρινών συναισθημάτων σας τόσο στο πρόσωπό μου όσο και στην Ιερά Μητρόπολη. Να σας ευχαριστήσω ιδιαίτερα για το δώρο, το ιερό ευαγγέλιο, που προσφέρατε σήμερα στην ενορία αυτή, που θα αποτελεί το σημείο ανάμνησης του περάσμάτος σας από αυτό εδώ το χωριό, αλλά κυρίως γιατί μέσα από το λόγο σας μας δώσατε τα στοιχεία εκείνα που πνευματοδοτούν τη σημερινή εκδήλωση, η οποία και θα ακολουθήσει, μία αξιέπαινη πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων, του κυρίου Αποστολόπουλου, ο οποίος κατάγεται από αυτό εδώ τον τόπο. Ομολογώ ότι όταν γνώρισα τον κύριο Γενικό, που ήταν φέτος, μου έκαναν εντύπωση δύο πράγματα. Η απλότητα του χαρακτήρα του και ο αυθορμητισμός του και κατάλαβα ότι είναι ένας άνθρωπος που έχει μέσα του πνευματικό περιεχόμενο, χωρίς καν να ξέρω ότι κατάγεται από τούτο τον τόπο. Το δεύτερο πράγμα που μου είπε ήταν ο σύνδεσμος που έχει με το πρόσωπό σας, την αγάπη και το σεβασμό που τρέφει για εσάς και την αναγνώριση του έργου σας που κάνετε στη Μητρόπολη Πατρών και την αγάπη σας, τη φιλανθρωπία σας και την ποιμα-

ντοριάν σας. Να βρίσκεστε στα τρέχοντα καθημερινά προβλήματα των ανθρώπων, των πιστών, αλλά και των μεταναστών, των ξένων, που τοποθετήθηκαν σε κείνη την περιοχή και ο οποίος ως γνήσιος ποιμην παρέχετε δύο χιλιάδες πεντακόσιες μερίδες φαγητού σε αυτούς τους ανθρώπους. Έχετε πρόνοια και προσπαθείτε να τους λύσετε τα οικονομικά προβλήματα, αθόρυβα, αλλά ουσιαστικά και σημαντικά. Και πρέπει να ξέρετε ότι αυτό είναι το έργο της εκκλησίας. Λειτουργεί αθόρυβα. Ο κύριος Γενικός Γραμματέας ήταν το πρώτο πρόσωπο που μου ανέφερε και που μου είπε για την αναγνώριση του έργου που κάνετε και το δεύτερο ήταν ότι έστρεψε αμέσως το ενδιαφέρον του για τον τόπο, που γεννήθηκε, που μεγάλωσε, που μορφώθηκε και που τώρα που του δίνεται η ευκαιρία, επανέρχεται και πάλι, για να δώσει το δικό του στίγμα, να βάλει τη δική του συμβολή, ώστε το χωριό, αλλά και γενικότερα ο νομός Μεσσηνίας να μπορέσει ν' αναπτυχθεί και να μπει σε μια νέα τροχιά ευημερίας και ανάπτυξης. Θέλω να σας ευχηθώ ο Θεός να σας δίνει δύναμη και κουράγιο, για το δύσκολο έργο που πραγματοποιείται στην περιοχή των Πατρών».

«Η προέλευση των Βλασαίων, η ενσκόλησή τους και η προσφορά τους στην πατρίδα» ήταν το θέμα που παρουσίασε ο δικηγόρος Κωτσόβολος Γεώργιος στην εκδήλωση της 13ης Αυγούστου 2011. Μεταξύ των άλλων ανέφερε: «Η ιστορία του χωριού μας χάνεται στα βάθη των αιώνων. Γραπτά στοιχεία για το Βλάση υπάρχουν από την περίοδο της δεύτερης Ενετοκρατίας και συγκεκριμένα από το έτος 1689. Όπως προκύπτει από το αρχείο Grimani το οποίο έφερε στο φώς ο Κ. Ντόκος μέσα από το βιβλίο του «Η εν Πελοποννήσω εκκλησιαστική περιουσία κατά την περίοδο της Β' ενετοκρατίας» τότε, δηλαδή το 1689, το Βλάση άνηκε στο Διαμέρισμα της Μεθώνης το οποίο διαμέρισμα της Μεθώνης ήταν χωρισμένο στις επαρχίες Φαναρίου, Αρκαδιάς, Ναβαρίνου και Μεθώνης και το Βλάση εντάχθηκε στην επαρχία Μεθώνης. Η επαρχία Μεθώνης που είχε έδρα τη Μεθώνη, άρχιζε από τη θάλασσα και αφού περνούσε αριστερά του Λυκόδημου έφτανε μέχρι τα χωριά του Αριστομένη. Σύμφωνα με την απογραφή των Ενετών που έγινε το 1689 και στάλθηκε στη Βενετία το 1690 το Βλάση ήταν χωρισμένο σε τρία ξεχωριστά μέρη, δηλαδή ουσιαστικά σε τρεις οικισμούς: Το Άνω Βλάση (Vlassi Alto), το Κάτω Βλάση (Vlassi Basso) και το Μέσο Βλάση ή Ψηλή Ράχη (Vlassi Mezop-sili Rahi). Το τοπωνύμιο αυτό υπάρχει και σήμερα, όπως πολλοί γνωρίζετε. Τότε οι Ενετοί προέβησαν και σε απογραφή του πληθυσμού η οποία δεν φαίνεται πάντως αξιόπιστη δεδομένου ότι το Βλάση φέρεται να έχει συνολικά Βλάση 12 κατοίκους (6 άνδρες, 4 γυναίκες και 2 κορίτσια), στοιχείο το οποίο ασφαλώς δεν συνάδει με το χωρισμό του σε τρεις οικισμούς. Το πιθανότερο είναι ότι οι κάτοικοι του Βλάση, όπως εξάλλου και των γύρω χωριών, κρυβόντουσαν για να μην απογραφούν, αφού η απογραφή είχε σκοπό τη χρησιμοποίησή τους στο κουβάλημα της πέτρας από τα χωριά αυτά στη Μεθώνη προκειμένου να χτιστεί το κάστρο της Μεθώνης, εργασία ασφαλώς εξοντωτική. Ανεξάρτητα με το αν είναι αξιόπιστη ή όχι η απογραφή των Ενετών σημασία έχει ότι τότε, δηλαδή το 1689, βρίσκουμε τα πρώτα γραπτά στοιχεία για την ύπαρξη του χωριού μας. Όταν οι Ενετοί ήταν στο Βλάση και στα υπόλοιπα μεσσηνιακά χωριά έθεσαν σε εφαρμογή ένα ύπουλο σχέδιο που είχε να κάνει με την καλλιέργεια της σταφίδας. Οι κάτοικοι των χωριών μας δεν είχαν μέχρι τότε ασχοληθεί με την καλλιέργεια της σταφίδας. Εξάλλου, το μεγαλύτερο μέρος της

Η προέλευση των Βλασαίων

περιοχής το κάλυπταν λόγγοι. Οι Ενετοί, γνώστες της αξίας της σταφίδας, έφεραν μαζί τους αρκετούς ειδικούς και πίεσαν το λαό να ξελογώσει το έδαφος και να το καλλιεργήσει με σταφίδες. Με βαριά καρδιά, οι κάτοικοι κάτω από τις συνεχείς πιέσεις των κατακτητών δούλευαν μέρα νύχτα, ξελογώνοντας στρέμματα και στρέμματα για να τα φυτέψουν με σταφίδες και αμπέλια. Όταν όμως αυτά άρχισαν να αποδίδουν τους πρώτους καρπούς, οι Ενετοί καταρτίζοντας ένα κτηματολόγιο, κατάργησαν την ατομική ιδιοκτησία, πήραν όλες τις καλλιέργειες στα χέρια τους, και τις ενοικίαζαν με δημοπρασίες στους απελπισμένους κατοίκους που είχαν δημιουργήσει τις καλλιέργειες αυτές κι έβλεπαν έτσι να χαραμίζεται ο κόπος τους. Το Βλάση έμεινε στα χέρια των Ενετών μέχρι το 1715 που πέρασε στα χέρια των Τούρκων που κυριεύσαν ολόκληρη την περιοχή και από το 1715 έως την επανάσταση του 1821 έμεινε στα χέρια των Τούρκων. Οι Τούρκοι κατάργησαν τα διοικητικά διαμερίσματα των Ενετών και χώρισαν την περιοχή σε βλαείτια, κυρίως με βάση τις εκτάσεις των τσιφλικιών και όχι με καθαρά γεωγραφικά κριτήρια. Το Βλάση εντάχθηκε στο Βλαείτιο του Ναβαρίνου. Τότε, δηλαδή το 1715, έχουμε την πρώτη εγκατάσταση Τούρκου διοικητή στο Βλάση ενώ εξάλλου τα σπίτια του χωριού ήταν χωρισμένα σε δυο μαχαλάδες, αριστερά και δεξιά προφανώς υπάρχοντος δρόμου. Ο δεξιός μαχαλάς ξεκινούσε από το σημερινό σπίτι του Αντώνη Θεοδωρακόπουλου και έφτανε μέχρι το σπίτι του Σπύρου Κοτσόβολου (Σπύρακα). Ο ανατολικός μαχαλάς ξεκινούσε από το σπίτι του Ηλία Κακούρη και έφτανε μέχρι το σπίτι του Φώτη Αποστο-

λόπουλου. Ως προς τις καλλιέργειες, την περίοδο αυτή δεν έχουμε αλλαγές στο Βλάση και γενικά στη Βουφράδα. Τη σταφίδα συνήθως την αγόραζαν και την έκαναν εξαγωγή Άγγλοι έμποροι, ενώ το λάδι το αγόραζαν Γάλλοι. Αξίζει να αναφερθεί ότι μόνο κατά τα χρόνια 1785-1786 οι εξαγωγές που πραγματοποίησαν οι Γάλλοι (από την Πελοπόννησο) είχαν φθάσει στο 1.500.000 περίπου οκάδες, ενώ άλλες 350.000 οκάδες εξήγαγαν έμποροι άλλων εθνικοτήτων. Τα κέρδη όμως και τα πλούτη απ' όλο αυτό το εμπόριο αγροτικών προϊόντων αφορούσαν τους τούρκους αξιωματούχους και κατοίκους ενώ ο ελληνικός λαός της περιοχής, όπως εξάλλου όλος ο ελληνικός λαός παντού στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα, έζησε σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας και εξαθλίωσης. Στο μεγάλο αγώνα για τη λευτεριά το Βλάση έδωσε το δικό του παρόν. Στήριξε τον αγώνα με τη συμμετοχή σ' αυτόν κατοίκων του χωριού με κυριότερους εκφραστές τον Κωνσταντίνο Δούβαλη, το Γιάννη Κακουρόγιαννη και τον Κανέλλο Μαρινόπουλο. Εξάλλου Βλασαίοι σφαιγιάστηκαν από στρατιώτες του Ιμπραήμ στο «Κρουρέμα» - δηλαδή το ποτάμι που ξεκινά ανατολικά του Μανιακίου, περνά ανάμεσα από τα χωριά Βλάση και Βλαχόπουλου στη περιοχή «Ζαρκομάνου» και χύνεται στο ποτάμι του Κεφαλόβρυσου - όταν, μετά τη μάχη στο Μανιάκι, μια ομάδα 150 Ελλήνων εγκλωβίστηκε εκεί και έπεσε ηρωικά, προβάλλοντας αντίσταση μέχρις εσχάτων. Μετά την απελευθέρωση και συγκεκριμένα το 1838 το Βλάση μαζί με τα περισσότερα χωριά του δήμου Βουφράδος - τότε Βουφράσσου - συμμετείχε στη στάση που ξέσπασε στην περιοχή εξαιτίας του άδικου φορολογικού συστήματος των Βαυαρών με βάση το οποίο οι κάτοικοι είχαν φτάσει να καταβάλλουν στους κατά τόπους ενοικιαστές των φόρων, φόρο 25% αντί της δεκάτης. Η στάση αυτή κατεστάλη αιματηρά από βαυαρικές δυνάμεις και δυνάμεις της χωροφυλακής με τη βοήθεια Μεσσηνίων - πάντως όχι Βουφράσιων - τοπικών αρχόντων πολλοί δε από τους εν δίκαιω ευρισκόμενους στασιαστές οδηγήθηκαν στο έκτακτο στρατοδικείο Καλαμάτας σε δίκες που κράτησαν σχεδόν τρία χρόνια χωρίς να είναι γνωστό από πηγές το αποτέλεσμα τους. Το χωριό μας συμμετείχε ενεργά και πολυάριθμα με τη νεολαία του και σ' όλους τους μεταγενέστερους εθνικούς αγώνες (πρώτο και δεύτερο βαλκα-

νικό πόλεμο, πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, μικρασιατική εκστρατεία και δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο). Όμως ο μεγάλος αριθμός των συμμετασχόντων αφενός και η πιθανότητα αθέλητης παράλειψης κάποιου αφετέρου δεν μου επιτρέπει την ονομαστική αναφορά σε καθένα τους. Περιορίζομαι λοιπόν να αναφέρω ονομαστικά εκείνους μόνο που έχασαν τη ζωή τους στους αγώνες αυτούς, δεδομένου όντως ότι η θυσία στους εθνικούς αγώνες αποτελεί και την ύψιστη προς την πατρίδα προσφορά. Έτσι λοιπόν στον πρώτο βαλκανικό πόλεμο έχασε τη ζωή του ο Ιωάννης Λυμπερόπουλος του Παναγιώτη, στο δεύτερο βαλκανικό πόλεμο το χωριό στάθηκε τυχερό αφού κανένα από τα παιδιά του δεν σκοτώθηκε, στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο έπεσαν ηρωικά οι Λυμπερόπουλος Γεώργιος του Αποστόλη, Φουρτούνης Στυλιανός του Κωνσταντίνου και Κακούρης Δημήτριος του Γεωργίου, στη μικρασιατική εκστρατεία και καταστροφή οι Ζάκης Παναγιώτης του Δημητρίου, Κοτσόβολος Παναγιώτης του Δημητρίου, Κοτσόβολος Χαράλαμπος του Ιωάννη και Μυλωνάς Σταύρος του Χαράλαμπος και στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο ο Αθανάσιος Ασημάκης. Κατά τον τελευταίο αυτό πόλεμο το χωριό γνώρισε τρεις φορές την επιδρομή των στρατοπειδευόντων στην Καλαμάτα ιταλικών στρατευμάτων, τα οποία περιορίστηκαν σε αρπαγές αγαθών χωρίς να περιάξουν ανθρώπους. Ανήμερα τη Μεγάλη Παρασκευή του 1944 όμως επέδραμαν στο χωριό οι Γερμανοί οι οποίοι, αφού άρπαξαν και συγκέντρωσαν στο γεφύρι του χωριού διάφορα αγροτικά προϊόντα έκαψαν τα σπίτια των Νικολάου Νέστορα και Αθανασίου Κοτσόβολου, ενώ οι κάτοικοι γλύτωσαν έχοντας προλάβει να το εγκαταλείψουν και να κρυφτούν σε κοντινές απόκρημνες περιοχές. Αν συνέχιζα θεραπεύω αυτή την ιστορική περιήγηση θα μπορούσα να αναφερθώ στη σημαντική προσφορά αρκετών συγχωριανών μας και σε νεώτερους εθνικοκοινωνικούς αγώνες. Η επιβαλλόμενη όμως χρονική απόσταση μεταξύ ιστορικού γεγονότος και αναφοράς ή σχολιασμού του καθώς και η τυραννία του χρόνου με αποτρέπουν. Τελειώνοντας λοιπόν οφείλω να δηλώσω σ' όλους τους τόνους προς τον Γενικό Γραμματέα κ. Αποστολόπουλο και προς το Δ.Σ. του συλλόγου των απανταχού Βλασαίων ότι περιποιεί ιδιαίτερη τιμή σ' εμένα, ως Βλασαίο δεύτερης γενιάς, η ανάθεση της συγκεκριμένης ομιλίας και να σας ευχαριστήσω ιδιαίτερα για την αμέριστη προσοχή. Σας ευχαριστώ πολύ».